

Karaktärisering och kulturhistorisk värdering

Ekeberga kyrka

Ekeberga socken i Lessebo kommun
Kronobergs län

Smålands museum
Thomas Lissing
2006

Inledning

Bakgrund och syfte

I samband med upprättandet av vård- och underhållsplaner för kyrkor i Växjö stift har Smålands museum på uppdrag av BSV arkitekter & ingenjörer i Värnamo genomfört en karaktärisering och kulturhistorisk värdering av Ekeberga kyrka under sommaren 2006. De kyrkor som berörs är de som tillhör Svenska kyrkan och omfattas av kulturminneslagen, dvs. kyrkobyggnader som är tillkomna före utgången av år 1939 och ytterligare några som skyddas genom särskilt beslut av Riksantikvarieämbetet. Arbetet bekostas av medel från den kyrkoantikvariska ersättningen. Karaktäriseringen och den kulturhistoriska värderingen syftar till att användas som underlag för vård- och underhållsplanen.

Nedanstående material består av en historik över kyrkobyggnaden, en beskrivning av exteriör och interiör samt en kulturhistorisk bedömning. Arbetet har varit uppdelat i en fältdel med inventering samt arkivgenomgång. De aktuella arkiv som gått igenom har främst varit länsmuseets topografiska arkiv och Antikvarisk- topografiska arkivet, Riksantikvarieämbetet i Stockholm. Uppgifter har vidare hämtats från aktuell litteratur, däribland hembygds litteratur. De redovisade arkivuppgifterna utgör en sammanfattning av genomgångna arkiv och ska inte ses som en komplett beskrivning av kyrkobyggnadens historia.

Kulturhistorisk bedömning

En kulturhistorisk bedömning är aldrig definitiv utan kontinuerligt föremål för omvärderingar. Bedömningen utgår från såväl den enskilda kyrkobyggnadens värden som kyrkomiljön i sin helhet, men också värden i förhållande till andra kyrkobyggnader i stiftet och övriga landet. Inför varje planerad förändring skall tillstånd inhämtas från länsstyrelsen och varje ärende behandlas där från fall till fall. Den kulturhistoriska bedömningen utgör underlag för beslut om vilka åtgärder som kan vara berättigade till kyrkoantikvarisk ersättning.

Ekeberga kyrka

Kortfattad historik

På Ekeberga kyrkogård, hundratalet meter sydväst om den nuvarande kyrkan, stod tidigare en träkyrka från slutet av 1100-talet eller 1200-talets början. Det var troligen en stavkyrka lik Granhults kyrka, men mycket knapphändiga uppgifter finns att tillgå.

Den gamla kyrkan ansågs för trång redan i mitten av 1700-talet. 1754 skrev kyrkoherde N. M. Grönqvist till Växjö domkapitel: ”Ekeberga kyrka, av början ganska liten byggd, är numera, sedan Kosta glasbruk kommit till, alldeles otillräcklig så att en stor del av dem som komma att Höra Guds ord ej få rum i kyrkan utan måste stå ute på kyrkogården, vilket giver anledning till stort oskick”.

Men det skulle dröja länge innan en ny kyrka kom till stånd. Först den 9 maj 1819 beslutade församlingen att låta bygga en ny kyrka och man ville att den skulle vara av trä och ha samma form som den i Herråkra. 1821 gjordes ritningar upp av Johan Christian Serén och bygget påbörjades tre år senare. Invigningen skedde den 13 augusti 1826 och förrättades av prosten Johan Engstrand. Byggnaden var då panelklädd och försedd med spåntak. Den följde i stort sett ritningen, förutom att fönstren ökades i antal och storlek och att utformningen av sakristians tak ändrades.

Exteriör

Ekeberga kyrka ligger på en sydsluttning i den södra delen av Kosta samhälle, med tornet åt söder. Kyrkan har en rektangulär form med högt kvadratisk torn och en kort rektangulär absid åt norr. Mitt på långhusets östra sida finns en mindre utbyggnad i form av en sidoentré. Kyrkan är tillkommen under den klassicistiska perioden och dess arkitektur präglas av enkelhet och symmetri. Den står på en grund av huggen natursten som putsats och färgats grå. Stommen är uppförd av liggande timmer som reveterats och spritputsats och sedan kalkavfärgats vit.

Tornet är enkelt utformat utan våningsindelade gesimser. Porten är hög och bågvalvsformad med ett halvmåneformat och småspröjsat fönster över. Den svartmålade porten är av trä med ett rombiskt reliefmönster. Trappan i slåthuggen granit har fem steg och svartmålade räcken av järn. Mot trappan står också en lång rullstolsramp i galvaniserat stål.

Dörren omfattas av en smal slätputsad båge och två vägglyktor med kopparfot och bärnstensfärgat glas. Över porten finns ett slätputsat malteserkors och strax ovanför det ett lågt rektangulärt fönster med grågrönmålad spröjs. Ljudluckorna är valvbågeformade och delade i sex luckor, alla av svartmålat trä klädda med liggande panel. De nedersta två luckorna i var av de fyra öppningarna är försedda med korslagda bräder. Gesimsen under takfoten är av vitmålat trä.

Lanterninen är klädd med ljust grågrön locklistpanel och har fyra öppningar i bågvalvsform. Deras karmar och räcken är vitmålade medan luckorna är svarta. Överst kröns lanterninen av förgylld kula med kors.

Långhuset är symmetriskt utformat med fem stora rundbågeformade fönster åt väster och motsvarande fyra åt öster, med portutsprånget i mitten.

Utbyggnadens taknock ligger strax under långhusets takfot och den svarta träporten har ett blyspröjsat överljus i rundbågeform. Den har vidare hörnpilastrar och en gesims som markerar

formen av en tempelgavel. En slätputsad rand omfattar porten och ovanför den ett malteserkors. Vid sidorna två lyktor med grönt glas. Till porten hör en trappa i huggen granit om fyra steg, men ingen grusgång. Åtta små buskar markerar dess tidigare dragning fram till trappan.

Långhusets gesims löper hela vägen längs takfoten men också rakt över gavlarna, vilket ger tympanonfält. Listverket består av vitmålade träprofiler.

Absiden har ett rektangulärt blyspröjsat fönster i två lufter på den norra gaveln och en svartmålad träport med rombdekorationer åt öster. Dess trappa om fem steg är av grovhuggen röd granit och har svarta smidesräcken.

Taken på torn, lanternin, långhus och sakristia är av kopparplåt med fotrännor. Sidoingångens sadeltak är dock klätt med svartmålad plåt. Samtliga stuprännor är av plåt, bruna på absiden, svarta på långhuset och omålade på tornets framsida.

Grunden har tio stycken ventilationsgluggar runt om kyrkan. Ingen källare finns.

De stora fönstren på långskeppet sitter i vägglivet och omfattas av en smal slätputsning. Ytterbågarna, fyra rektangulära och en halvmåneformad per fönster, är av trä med katedralglas i blyspröjs. Samtliga fönster har separata innerbågar med glas utan spröjs.

Exteriöra förändringar

Ekeberga kyrka har sedan tillkomsten inte förändrats nämnvärt i exteriören, bortsett från tillbyggnaden av ett vindfång 1914. De flesta åtgärder har inskränkt sig till rent underhåll. Kyrkan är uppförd av trä och hade från början träfasad. Enligt uppgift kläddes den med brädor under 1830-talet och målades första gången utvändigt 1838. Originalritningarna kan tolkas som att fasaden var tänkt att reveteras redan från början. Detta skedde dock inte förrän år 1868.

1901 skedde enligt uppgift en yttre restaurering då putsen lagades och kalkströks..

1914 gjordes en genomgripande interiör restaurering under ledning av arkitekt August Atterström. Då tillkom utbyggnaden vid den östra porten med funktion som vindfång.

1961 byttes rötskadade syllar ut och ersattes med impregnerat virke avtäckt med kopparplåt.

Vid restaureringen 1978 lagades och avfärgades putsen. De yttre snickerierna reparerades och målades, samt fick kyrkan nya fönster med blyinfattat katedralglas.

Taket hade setts över och tätats 1977, men byttes 1983 ut mot kopparplåt på torn och långskepp.

År 2005 skedde restaurering och stormsäkring av kyrkans samtliga fönster, utom lunettfönstret över östra porten

Kyrkan är i skrivande stund i stort behov av yttre restaurering. Tillstånd har getts av Länsstyrelsen, men diskussioner om hur fasadarbetena skall utföras pågår ännu.

Interiör

Vapenhuset ger intryck av att vara lågt, smalt och mörkt. Till det bidrar det faktum att det inte har några fönster.

Golvet är av lackade brädor och tak och väggar är klädda i ett vitmålat skivmaterial. Dörrar, socklar och foder är målade i en ljus ekimitation, även portens insida. I taket hänger en enkel kopparlykta med grönt glas. Sidoutrymmena åt väster används till toalett och elcentral medan

det åt öster rymmer den mörkt betsade och fernissade trappan till tornrummet. Vindfång mot kyrkorummet saknas.

Långskeppets kyrkorum är ljust och luftigt, men också präglad av färgrikedom. Rummet är rektangulärt med tunnvalvt tak och bär spår av många restaureringar. Främst är det dock 1985 års färgsättning som ger det dess lätta klassicistiska karaktär.

Under läktaren finns två mindre inbyggnader som rymmer ett kapprum och ett väntrum, båda med ljusa väggar och plastmattor på golvet. De döljer också de två bakersta av läktarens kolonner. Väggarna mot kyrkorummet är klädda med träskivor med en enkel bröstlist, nertill grått och upptill vitmålat. Tre moderna plafonder sitter i taket som också består av vitmålade skivor. Vid ingången sitter två mindre mässingslampetter på väggen.

Golvet i kyrkorummet består av mörkt fernissade brädor och det tunnvalvda taket av brädor målade i en gröngul nyans. Väggarna delas av en enkel bröstlist som tangerar fönstrens nederkant. Nedanför denna är väggarna klädda med hårda träskivor målade i ljusgrått och ovanför är väggarna pappspända och målade i vitt. Taket möter väggarna i en kraftigt utkragad gesims, även på korväggen, vilken bärs av kannelerade halvpelare. Dessa står sex på var långsida, placerade mellan fönstren och indelade väggarna i jämnstora fält. Halvpelarna och gesimsen är marmorerade i ljusgrönt. Mellan långhusets åtta mittersta halvpelare löper fyra dragband i svartmålat järn, i höjd med takgesimsen.

De fasta bänkarna är öppna mot mittgången och indelade i tre kvarter. Det västra sträcker sig från koret till halvvägs in under läktaren, medan det östra är delat i höjd med den tidigare sidogången. De är målade i en svagt ljusgrön nyans med ljusgrön marmorering i gavelfälten samt förgyllning på profillisten. Bänkarna har lösa dynor i ljust beige tyg.

Vid den tidigare sidosidogången har en dopplats inrättats med dopfunt i sten, ljusbärare i svart smidesjärn och altare mot östväggen. Ovanför detta hänger den gamla och rikt dekorerade altarpuppningen. På samma vägg hänger även två större mässingslampetter med dubbla rörljus samt en enkelt utformad psalmmummertavla i svart och guld. På den motsatta väggen hänger en likadan psalmmummertavla samt två mindre mässingslampetter med enkla rörljus. Över mittgången hänger tre större mässingskronor med förgyllda taksolar.

Läktaren bärs upp av tolv kolonner vara två av de bakersta ej längre är synliga. De fyra främsta står i bänkkvarteren. Kolonnerna är kraftigt marmorerade i rödbrunt med inslag av gulgrönt.

Läktarbarriären är rak vid sidorna och utsvängd över mittgången, målade i grått, vitt och guld. Den är genombruten med smalt svarvade dockor och har en separat överliggare som följer barriärens form.

Korets golv ligger ett trappsteg upp och är klätt med en grå heltäckningsmatta. Dess direkta blickfång utgörs av den stora altartavlan och dess imponerande omfattning. Den mörka tavlan är valvbågeformad med guldrum och omgärdas av två kolonner i kolossalformat. Dessa har samma livliga marmorering och färgsättning som kolonnerna under läktaren, men står på mörkt brunmålade podier. Ovanpå kolonnernas överdel sitter kapital i ockra och guld som ansluter till takgesimsen. Över dem sitter en valvbåge som är marmorerad i grönt, innefattande sju vita gipsänglar.

Altaret står mot korväggen under tavlan. Det är grönt med förgyllda dekorationer på framsidan. Altarringen är bågeformad, målade i ljusgrönt och med marmorerade svarvade dockor. Knäfall och karm är klädda i beige tyg.

Vid sidoväggarna står två små korbänkar och över dessa två psalmnummertavlor. De senare är grönmålade och har förgyllda sniderier. Predikstolen sitter på den västra korväggen och har en närmast trekantig form. Den och ljudtaket är målade i ljusgrönt med förgyllda dekorationer. Vid sidan av predikstolen hänger en mindre mässingsljusstake och under den står en äldre järnbeslagen kista. På den östra sidan står ett ståndur, också det grönmålade med förgyllningar. I koret står även ett piano och ett vitrinskåp innehållande glasföremål och i mitten hänger en äldre glaskrona.

På var sida om altarpopsatsen finns en dörr med nio speglar, målade i ljus ekimitation. De två dörrarna omfattas av släta halvpelare som bär en arkitrav krönt av voluter. Omfattningen är marmorerad i ljusgrönt med förgyllningar på överstycket.

Den västra av dörrarna leder in till sakristian. Golvet är här klätt med en grå heltäckningsmatta och bräddtaket är grönlaserat. Väggarna är klädda med masonitplattor och målade i ljusgrått. Även den fasta skåpinredningen är grå och innefattar mot korväggen en liten andaktsplats med modernt krucifix på altaret. I taket hänger en mindre mässingskrona och en modern plafond.

Den östra ingången är låst och används som förråd. Innanför den finns ett litet vindfång till sakristians ytterport.

Det inredda tornrummet är rymligt och får sitt ljus av kyrkportens halvmåneformade fönster. Golvet består av fernissade brädor medan väggar och tak är klädda med ljusgrå målade träskivor. Innanför dörren står två lösa garderober. Två dörrar åt öster öppnar mot ett inrett förvaringsutrymme för böcker och andra småsaker, medan dörren åt väster leder till tornet. Mot norr finns en lägre och bredare dörr till läktaren. Alla dörrar, socklar och foder är målade i ljus ekimitation. En enkel lykta med grönt glas hänger i taket.

Fem rader öppna bänkar målade i ljusgrönt står på läktarens västra sida, med dynor i beige tyg. Under dem är ett obehandlat trägolv, i övrigt är läktargolvet inklätt i en grov heltäckningsmatta av kokosbast eller liknande. På den östra sidan står en bänkrad längst bak och framför den lösa stolar.

Orgelfasaden är målade i vitt och grått med förgyllningar och blåa fält. Den är stramt och elegant utformad. Moderna lampetter sitter på var sida om spelbordet.

Ovanför tornrummet är tornvinden utformad som ett separat oinrett rum där möbler förvaras. Det låga fönstret åt söder belyser endast passagen utanför tornvinden.

På våningen ovanför hänger de två klockorna med sina motvikter i granit. Den stora är gjuten 1871 och den lilla tros härstamma från senmedeltiden. Tornur saknas.

Interiöra förändringar

Interiören är mycket ljus och återhållsamt färgad och präglas idag av den restaurering som gjordes 1985.

1837 inträffade den första större åtgärden då kyrkan målades invändigt med oljefärg.

År 1860 skedde en viss omdaning av interiören. Altarpredikstolen byggdes om och flyttades till sin nuvarande plats vid den västra långväggen. Den nuvarande altartavlan sattes upp och fick sin klassicerande omfattning, liksom kordörrarna fick sina snidade dörröverstycken.

Orgel av J. Magnusson i Lemnhult installerades, med fasad ritad av A. R. Pettersson 1858.

Vid en större restaurering 1914 efter förslag av arkitekt August Atterström fick kyrkan en öppen bänkinredning som målades i ekimitation. Innertaket och väggarnas nederdel kläddes i pärlspont, medan den övre delen pappspändes. Nytt golv lades och till fönstren gjordes nya innerbågar. Altarringens form förändrades och själva altaret fick skurna ornament. All inredning målades i vitt och guld samt rik marmorering. Vindfånget till den östra porten byggdes också vid denna restaurering.

1953 skedde nästa stora omdaning av interiören. Nu sattes den östra porten igen och en dopplats skapades med den nya dopfunten och den gamla altaruppsatsen från den äldre kyrkan.

Korpartiet utökades och dess dörrar blev av med sina överstycken. Takets och väggarnas pärlspont togs ner och ersattes av brädor respektive träskivor. Likaså kläddes både vapenhusets väggar, altarringens insida och läktarbröstningen med träskivor. Golven brunbetsades och elektrisk klockringning installerades.

Innertaket målades gröngult och bänkarna rödbruna, väggarna ljus gråa och altare och predikstol i grönt och guld. Växjöbladet kunde konstatera att ” de önskingar, som man redan tidigt ställt om mera harmoniska och striktare färger och linjer i den förut i allt för lätt stil varande helgedomen, till fullo infriats”.

Den senaste restaureringen skedde 1985 då interiören fick sin nuvarande färgsättning. Då byggdes väntrum och kapprum in under läktaren och på läktaren frilades barriären och gipsplattor monterades bakom orgeln. De två bakersta bänkraderna togs bort och övriga bänkar fick sittdynor. Kordörrarnas överstycken sattes tillbaka och altartavlan restaurerades av konservator Rolf Nilsson. Kolonner, pilastrar, kordörrarnas omfattning och takets gesims marmoreras av Tage Andersson, Växjö. Den övriga inredningen målades i ljusa färger.

År 2003 genomförde Jönköpings läns museum en skadeinventering av kyrkans interiör och föremål, vilket gav för handen att flera inventarier skadats av infallande solljus. Skyddande rullgardiner sattes upp på västra sidans fönster.

Viktigare inventarier

Altaruppsättning från 1700-talet tillverkad av kyrkomålaren Peter Segervall i Växjö. Dopfat från 1500-talet och en sjuarmad glaskrona tillverkad 1744 på Kosta av Johan Thomas From. Av kyrkans två klockor är den lilla från 1400-talet och den stora från 1817.

Kyrkogården

Ekeberga kyrkogård ligger söder om kyrkan och inramas i väster, söder och öster av landsvägar. Den omgärdas av en kraftig halvmur, både kall och med bruk, i dessa väderstreck. Längst i sydväst ligger den ursprungliga kyrkogården, där den gamla kyrkan förmodligen stod, och där finns en av de två entréerna. En lång asfalterad gång genom en björkallé leder upp till kyrkans huvudentré. Från öster leder en kortare allé av gamla lönnar nästan fram till sidoentrén. Grusgången delar sig i två som leder till sakristian och till tornet. I övrigt är kyrkan omgiven av gräsmatta.

Kyrkogården utvidgades senast 1980, då delar av den gamla stenvallen flyttades och ny byggdes till. Runt kyrkan finns flera äldre ekar.

Kulturhistorisk karaktärisering och bedömning

Ekeberga kyrka är en träkyrka med tydliga drag av det tidiga 1800-talets klassicism. Reveteringen tillkom visserligen trettio år efter uppförandet men kunde lika gärna ha varit samtida. Med sin enkla vita fasad och de jämnt fördelade stora fönstren ger den intryck av både landsbygdskyrkans enkelhet och den finare byggnadens krav på värdighet och harmoni. Exteriören bygger på symmetri och bär flera klassicerande drag, såsom norra gavelns tympanon på långskeppet.

Den östra ingångens utbyggnad är inte ursprunglig. Den kom till nästan hundra år efter att kyrkan byggts och användes i mindre än fyrtio år, vilket är en förhållandevis kort period i kyrkans 180-åriga historia. Den ansluter sig emellertid fint till kyrkobyggnaden både i proportion och stil, och bör inte tas bort även om dess funktion upphört. Åtgärderna då porten sattes igen år 1953 får anses som reversibla, så entrén kan vid framtida behov tas upp igen. Kyrkans stuprör är i tre olika kulörer och bör målas enhetligt, det gäller särskilt de två längs tornets entrésida som idag blänker i omålad galvaniserad plåt. Likaså borde den långa rampen framför entrén kunna målas för att bättre smälta in i miljön.

Kyrkans interiör är desto mer extravagant jämfört med den modesta exteriören. Här finns rikliga marmoreringar och en imponerande altarmöblering, det mesta målat i ljusgröna nyanser men med rödbruna kolonner som skarp kontrastverkan. Interiören präglas i stort av 1985 års restaurering, men innertaketets gröngula färg återstår från restaureringen 1953 och harmonierar dåligt med den övriga inredningen. Den mörka färgen tynger lokalen och reflekterar ljuset på ett för den ljusgröna inredningen ofördelaktigt sätt. En ljusare färgsättning i exempelvis grått, vilket stämmer bättre med de klassicistiska idealen och ger ett mer neutralt indirekt ljus, vore att föredra.

Händelseregister

- 1754 - Gamla kyrkan anses för trång
- 1819 - Församlingen beslutar om kyrkobygget
- 1821 - Ritningarna från Kungliga Överintendentämbetet antogs
- 1824 - Kyrkan börjar byggas
- 1826 - Kyrkan invigs den 13 augusti av prosten Johan Engström
- 1837 - Kyrkan målas invändigt med oljefärg
- 1838 - Kyrkans fasad målas med oljefärg
- 1860 - Orgeln av Johannes Magnusson, Lemnhult
 - Orgelfasad av A. R. Pettersson
 - Predikstolen byggs om och flyttas
 - Altartavla av Uno Angerstein sätts upp
 - Altartavlans omfattning byggs upp
- 1868 - Kyrkan reveteras utvändigt
- 1901 - Yttre restaurering av putsen
- 1914 - Restaurering efter arkitekt August Atterströms ritningar
 - Vindfånget vid östra ingången byggs
 - Innerväggarna kläs med pärlspont nertill och upptill pappspända väggar
 - Innertaket kläs i pärlspont

- Nya innerbågar till fönstren
- Nytt golv i kyrkan
- Nya trappor till läktare och predikstol
- Skurna ornament på altarets framsida
- Altarringens form förändras
- Ny öppen bänkinredning
- Bänkar målas i ekimitation, i övrigt vitt, guld och rik marmorering
- 1937 - Ny orgel invigd
- 1942 - Ljuskronan i glas från 1744 restaureras och hängs upp i koret
- 1943 - Nytt elektriskt värmesystem installerat
 - Sakristian reparerad
- 1947 - Den gamla altaruppsatsen restaureras av Sven Wahlgren
- 1950 - Dopfont av Gunnar Torhamn, huggen i granit, invigs
- 1953 - Invändig restaurering enligt förslag av arkitekt Bent Jørgen Jørgensen
 - Korpartiet utökas och altaruppsatsen flyttas bakåt
 - Väggarnas pärlspont byts mot träskivor
 - Innerväggarna färgas ljust gråa
 - Innertakets pärlspont byts mot bräder och målas gulgrönt
 - Bänkarna målas rödbruna med förgyllda profilkanter
 - Altare och predikstol målas i grönt och guld
 - Kordörrarnas överstycken tas bort
 - Östra ingången sätts igen och dopplats anordnas
 - Den gamla altaruppsatsen sätts upp vid dopplatsen
 - I vapenhuset gröna plattväggar med svarta lister och beslag
 - Läktarbröstningen kläs in med plattor
 - Altarringens insida kläs in
 - Golven brunbetsas
 - Altaromfattningen restaureras av Sven Wahlgren
 - Elektrisk klockringning installeras
- 1961 - Murkna syllar ersätts av impregnerat bjälklag med kopparlist
 - Tornkorsets fundamentstock byts ut
- 1963 - Nytt orgelverk av N Hammarberg
- 1966 - Två nya mässingslampetter skänks till kyrkan
- 1977 - Yttertaket repareras och tätas
 - Tornet repareras och tätas
- 1978 - Putsen lagas och avfärgas
 - Utvändiga snickerier målas
 - Nya fönsterbågar med blyinfattat glas
 - Kyrkorummets och sakristians innertak isoleras
 - Ny kororgel
- 1980 - Ny kyrkogård invigd
- 1983 - Yttre restaurering
 - Tornets fasad putsas
 - Koppertak läggs på torn och långskepp
- 1985 - Interiör restaurering
 - Läktarens barriär friläggs och förses med räcke
 - Gipsplattor monteras bakom orgeln som brandskydd
 - De två bakersta bänkraderna tas bort
 - Läktarunderbyggnad med kapprum och väntrum
 - Kordörrarnas överstycken sätts tillbaka

- Pilastrar, takgesims och dörromfattningar marmoreras
 - Övrig inredning målas i ljusa färger
 - Altartavlan restaureras av konservator Rolf Nilsson
 - Bänkarna får sittdynor
- 2003 - Entrégången plattläggs framför kyrkan
- Skadeinventering av interiör och föremål
- 2005 - Reparation och stormsäkring av kyrkans fönster

Källförteckning

Följande arkiv och litteratur har nyttjats i samband med vårdplansarbetet:

Antikvarisk- topografiska arkivet, Riksantikvarieämbetet i Stockholm.
Handlingar från Kungl. Byggnadsstyrelsen är inkluderade

Klipparkivet vid Smålands museum: Ekeberga kyrka

Topografiska arkivet vid Smålands museum: Lessebo kommun, Byggärenden, Ekeberga kyrka

Kyrkobyggnader 1760-1860, Del 2 Småland och Öland, Stockholm 1993

Vassi Heidi, red, *Kyrkobyggnader i Kronobergs län*, 1998